

Załącznik do Uchwały
Nr XXXVIII/92/17
Rady Powiatu Zduńskowolskiego
z dnia 22 grudnia 2017 r

**POWIATOWY PROGRAM
ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ
NA LATA 2018-2020
W POWIECIE ZDUŃSKOWOLSKIM**

ZDUŃSKA WOLA, 2017 ROK

SPIS TREŚCI:

I. Wstęp	str.3
II. Podstawy prawne Programu	str.4
III. Diagnoza środowiskowa	str.5
IV. Charakterystyka i analiza rodzin zastępczych w powiecie	str.14
V. Charakterystyka instytucjonalnej pieczy zastępczej w powiecie	str.23
VI. Usamodzielnianie osób z pieczy zastępczej.....	str.25
VII. Wnioski do Programu.....	str.27
VIII. Analiza SWOT.....	str.27
IX. Cel Programu	str.28
X. Zadania Programu	str.29
XI. Limit rodzin zastępczych zawodowych	str.29
XII. Zakładane rezultaty realizacji Programu	str.30
XIII. Źródła finansowania Programu	str.30
XIV. Beneficjenci Programu	str.30
XV. Realizatorzy Programu	str.31
XVI. Sposób monitorowania Programu i ewaluacja	str.31
XVII. Harmonogram realizacji działań.....	str.32

I. WSTEP.

Podstawą opracowania „Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2018-2020 w Powiecie Zduńskowolskim” jest art. 180 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity: Dz. U. z 2017 r. poz. 697 z późniejszymi zmianami). Wyżej wymieniony Program określa działania podejmowane przez powiat w zakresie wspierania pieczy zastępczej.

System pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców.

Organizacja pieczy zastępczej w zakresie ustalonym wyżej wymienioną ustawą, spoczywa na powiecie. Organizatorem pieczy zastępczej w powiecie zduńskowolskim jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zduńskiej Woli.

Do głównych zadań powiatu w zakresie pieczy zastępczej należą: organizowanie opieki i wychowania w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz placówkach opiekuńczo – wychowawczych, tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych, prowadzenie placówek opiekuńczo – wychowawczych oraz placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym, organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka, rodzin pomocowych i dyrektorów placówek opiekuńczo – wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego, organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności przez tworzenie warunków do powstawania grup wsparcia oraz specjalistycznego poradnictwa oraz finansowanie świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo – wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo – terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych lub rodzinach pomocowych, na terenie innego powiatu a także finansowanie szkoleń, o których mowa wyżej.

Ponadto do zadań własnych powiatu należy również organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo – wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo – terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielniania oraz przyznawanie osobom usamodzielnianym pomocy na usamodzielnienie i zagospodarowanie oraz na kontynuowanie nauki, a także udzielanie pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych i zatrudnienia.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wyraźnie podzieliła kompetencje między samorząd gminny i powiatowy w zakresie pracy z rodziną biologiczną, co należy do zadań własnych gmin a organizacją przez powiat pieczy zastępczej.

Aby lokalny system wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych przynosił pożądane efekty należy położyć szczególny nacisk na profilaktykę oraz pracę z rodziną biologiczną, gdyż najlepszym środowiskiem życia i wychowania dziecka jest rodzina. Celem wsparcia rodziny przeżywającej trudności we właściwym wypełnianiu obowiązków względem dziecka jest przywrócenie jej zdolności do prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Umieszczenie dziecka w systemie pieczy zastępczej ma być ostatecznością, po wykorzystaniu przez gminę wszystkich możliwych form wsparcia rodziny naturalnej, a rodzice dziecka nadal nie wypełniają należycie swoich obowiązków.

Dziecko umieszcza się w pieczy zastępczej do czasu zaistnienia warunków umożliwiających jego powrót do rodziny albo do czasu umieszczenia go w rodzinie adopcyjnej.

Niniejszy dokument, z uwzględnieniem lokalnych uwarunkowań nakreśla kierunki działań w perspektywie 3 – letniej, których głównym celem będzie zapewnienie odpowiedniej liczby miejsc w rodzinnych i instytucjonalnych formach opieki zastępczej.

Program został opracowany przez pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Zduńskiej Woli.

1. ADOPCJA.

Rodzina adopcyjna stanowi najkorzystniejszą formę opieki nad dzieckiem, które z różnych przyczyn zostało pozbawione możliwości wychowania w rodzinie biologicznej, gdyż stwarza warunki niemal identyczne z warunkami panującymi w rodzinie naturalnej.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa przysposobić można tylko osobę małoletnią tj. do 18 roku życia i tylko dla jej dobra czyli zapewnienie jej możliwie jak najlepszej opieki, wychowania i rozwoju. Prowadzenie procedur adopcyjnych oraz przygotowanie kandydatów do przysposobienia dziecka należy do wyłącznej kompetencji ośrodków adopcyjnych. Poprzez adopcję między przysposobionym a przysposabiającym powstaje stosunek jaki istnieje między rodzicami a dziećmi.

2. RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA.

Rodzinne formy pieczy zastępczej obejmują rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka. Stanowią formę wsparcia dla rodzin biologicznych przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji. Na rodzinie zastępczej lub prowadzącym rodzinny dom dziecka spoczywa obowiązek, a jednocześnie prawo wykonywania bieżącej pieczy nad dzieckiem, jego wychowania i reprezentowania, w szczególności w przedmiocie dochodzenia świadczeń przeznaczonych na zaspokajania jego potrzeb. Dziecko umieszcza się w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka do czasu zaistnienia warunków umożliwiających jego powrót do rodziny biologicznej.

3. INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA.

Umieszczenie w instytucjonalnej pieczy zastępczej następuje w sytuacji, gdy brakuje możliwości umieszczenia dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej.

Instytucjonalna piecza zastępcza jest sprawowana w formie:

- placówek opiekuńczo – wychowawczych typu: socjalizacyjnego, interwencyjnego, specjalistycznego – terapeutycznego lub rodzinnego,
- regionalnych placówek opiekuńczo – terapeutycznych,
- interwencyjnych ośrodków preadopcyjnych.

Umieszczenie w instytucjonalnej pieczy zastępczej następuje także po wyczerpaniu wszelkich form pomocy rodzinie i trwa do czasu zaistnienia warunków umożliwiających powrót dziecka do rodziny biologicznej lub umieszczenia w rodzinie zastępczej.

II. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU.

Działania w zakresie rozwoju pieczy zastępczej, w tym zadania zapisane w niniejszym Programie, podejmowane są i realizowane w oparciu o następujące akty prawne i dokumenty:

- 1) Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) Konwencja o Prawach Dziecka;
- 3) Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity: Dz. U. z 2017 r. poz. 1868);
- 4) Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity: Dz. U. z 2017 r. poz. 697 z późn. zm.);
- 5) Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity: Dz. U. z 2017 r. poz. 1769 z późn. zm.);
- 6) Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720).

Niniejszy Program jest spójny z „Powiatową Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Powiatu Zduńskowolskiego w latach 2010-2020”.

III. DIAGNOZA ŚRODOWISKA LOKALNEGO W KONTEKŚCIE NAJWAŻNIEJSZYCH PROBLEMÓW POWIATU.

1. PROBLEMY DOTYCZĄCE FUNKCJONOWANIA RODZIN W POWIECIE ZDUŃSKOWOLSKIM.

1.1. Problemy opiekuńczo – wychowawcze, nadzory kuratorskie.

Dysfunkcją uprawniającą do korzystania z pomocy jest m.in. bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, co niejednokrotnie jest podstawą do organizowania zastępczych form opieki nad dzieckiem.

Najważniejszą funkcję kontrolną w zakresie wykonywania władzy rodzicielskiej sprawuje państwo, działając poprzez swoje organy, a głównie przez sąd opiekuńczy.

Władza rodzicielska jest prawną relacją pomiędzy rodzicami a ich dzieckiem co oznacza pewien zakres uprawnień i obowiązków, jakie rodzic ma wobec swojego dziecka. Władza rodzicielska nie przysługuje ani opiekunom zastępczym, ani opiekunowi prawnemu dziecka. Władza rodzicielska trwa, aż do uzyskania przez dziecko pełnoletniości, powinna być wykonywana z uwzględnieniem dobra dziecka i interesu społecznego. Rodzice, którzy ją wykonują, powinni szanować zdanie dziecka, jego przekonania i traktować podmiotowo.

Sąd opiekuńczy reaguje na każdy sygnał, kiedy prawa dziecka zostały naruszone. Kodeks rodzinny i opiekuńczy określa trzy sposoby ingerencji państwa we władzę rodzicielską:

1. Ograniczenie władzy rodzicielskiej – najłagodniejsza forma ingerencji we władzę rodzicielską (np. nadzór kuratora sądowego, zobowiązanie rodziców i dziecka do określonego postępowania, do pracy z asystentem rodziny, umieszczenie małoletniego w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej).

2. Zawieszenie władzy rodzicielskiej – następuje w razie wystąpienia przemijającej przeszkody w jej wykonywaniu np. w sytuacji osadzenia rodzica w zakładzie karnym.

3. Pozbawienie władzy rodzicielskiej – najsurowsza forma ingerencji państwa we władzę rodzicielską np. w przypadku nadużywania władzy rodzicielskiej, rażące zaniedbywanie obowiązków względem dziecka, długotrwałe nie utrzymywanie kontaktów z dzieckiem.

Kurator sądowy rodzinny to osoba sprawująca m.in. nadzór w sprawach rodzinnych i opiekuńczych w tym dotyczących ingerencji we władzę rodzicielską nad dzieckiem; nadzór nad nieletnimi w związku z zastosowaniem środka wychowawczego, warunkowym zwolnieniem z zakładu poprawczego, warunkowym odstąpieniem od umieszczenia w zakładzie poprawczym, warunkowym zawieszeniem umieszczenia w zakładzie poprawczym; wykonuje kuratelę lub opiekę nad osobami częściowo lub całkowicie ubezwłasnowolnionymi; sprawuje nadzory wobec osób uzależnionych od alkoholu, zobowiązanych do leczenia odwykowego; przeprowadza wywiady środowiskowe; bierze udział w ustanowionych przez sąd kontaktach rodziców z dziećmi.

Z danych uzyskanych z Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Zduńskiej Woli wynika, iż w roku 2015 liczba rodzin objętych nadzorem kuratora sądowego wynosiła 149, w roku 2016 liczba rodzin wynosiła 181, natomiast do 30.06.2017 r. liczba rodzin wynosiła 156.

Z danych pozyskanych z III Wydziału Rodzinnego i Nieletnich Sądu Rejonowego w Zduńskiej Woli wynika, iż w roku 2015 liczba małoletnich, w stosunku do których ich opiekunom/rodzicom ograniczono władzę rodzicielską wynosiła 61, w roku 2016 – 67 i I półrocze 2017 roku – 21. Zawieszenie władzy rodzicielskiej w roku 2015 – w stosunku do 2 małoletnich, w roku 2016 - 1 małoletni i do 30.06.2017 r. – 0 małoletnich. Pozbawienie władzy rodzicielskiej; w roku 2015 – 31 małoletnich, w 2016 r. – 26 małoletnich i I półrocze 2017 r. – 13 małoletnich.

Nadzory kuratorskie wobec nieletnich: w roku 2015- 36, w roku 2016 – 31, I półrocze 2017 roku –

13.

Umieszczenie w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych zastosowano wobec nieletnich: w roku 2015- 8, 2016 rok – 8, I półrocze 2017 roku – 1.

Umieszczenie w zakładzie poprawczym: w roku 2015 orzeczono wobec 2 nieletnich z zawieszeniem, w roku 2016 - 1 nieletni z zawieszeniem, do 30.06.2017 r. – 0 nieletnich.

Liczba osób zobowiązanych do leczenia odwykowego i podległych nadzorowi kuratora sądowego:

- 2015 rok – 50 osób, 0 osób pod nadzorem kuratora
- 2016 rok – 76 osób, 0 osób pod nadzorem kuratora
- I półrocze 2017 rok – 31 osób, w tym 1 podlegająca nadzorowi kuratora sądowego.

Nadzory dotyczące nieletnich objętych nadzorem kuratora sądowego przedstawiały się następująco: – w roku 2015 – 133 nieletnich, w roku 2016 – 134 nieletnich, do 30.06.2017 r. - 112 nieletnich.

Liczbę wydanych przez Starostwo Powiatowe w Zduńskiej Woli skierowań do młodzieżowych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii oraz specjalnych ośrodków szkolno – wychowawczych przedstawia poniższa tabela:

Lp.	Typ placówki	2015 rok	2016 rok	Do 30.06.2017 roku
1	Młodzieżowy ośrodek wychowawczy	3	6	5
2	Młodzieżowy ośrodek socjoterapii	4	4	4
3	Specjalny ośrodek szkolno – wychowawczy	6	5	7
Ogółem		13	15	16

Jak wynika z powyższej tabeli najwięcej skierowań wydano w I półroczu 2017 roku tj. łącznie 16, w tym najwięcej do specjalnego ośrodka szkolno – wychowawczego – 7.

1.2.Problemy uzależnień.

Kolejną z grup dysfunkcyjnych, która objęta jest pomocą ze strony systemu pomocy społecznej stanowią osoby uzależnione. Nadużywanie alkoholu lub substancji psychoaktywnych powoduje niszczenie rodziny i ostatecznie prowadzi do jej rozpadu. Problem uzależnień jest złożony, gdyż prowadzi do zaburzeń komunikacji między członkami rodziny, bezrobocia, biedy, problemów wychowawczych i zdrowotnych. Alkoholizm to najczęstsza przyczyna ingerencji sądu we władzę rodzicielską rodziców. Praca z osobami uzależnionymi jest bardzo trudna i długotrwała, często skazana jest na niepowodzenia. W powiecie zduńskowolskim na rzez osób uzależnionych działają: Poradnia Leczenia Uzależnień w Zduńskowolskim Szpitalu Powiatowym Sp. z o.o., Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy gminach, Kluby AA, Ośrodki Pomocy Społecznej, SPZPOZ ul. Szadkowska 2 w Zduńskiej Woli, Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej.

Z bazy danych Poradni Leczenia Uzależnień w Zduńskowolskim Szpitalu Powiatowym Sp. z o.o. wynika, iż w roku 2015 zarejestrowano 234 pacjentów, w tym uzależnionych 190 i 44 osoby współuzależnione, pełny cykl terapeutyczny ukończyło 37 osób; w roku 2016 – zarejestrowano 226 pacjentów, w tym uzależnionych 194 i 32 współuzależnionych, pełny cykl terapeutyczny ukończyło 35 osób; do 30.06.2017 r. w Poradni zarejestrowano 136 pacjentów, w tym uzależnionych 112, współuzależnionych 24, pełny cykl terapeutyczny ukończyło 20 osób.

Samodzielny Publiczny Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej przy ulicy Szadkowskiej 2 w Zduńskiej Woli w roku 2015 odnotował 132 osoby uzależnione oraz 89 osób

współuzależnionych, z tego 22 osoby uzależnione i 15 osób współuzależnionych ukończyły terapię; W roku 2016 zarejestrowane były 202 osoby oraz 49 współuzależnione, terapię ukończyło 16 osób uzależnionych i 8 współuzależnionych; do 30.06.2017 r. zarejestrowano 139 osób uzależnionych i 18 współuzależnionych, 7 osób uzależnionych i 2 współuzależnione zakończyły terapię.

Miejsko – Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Szadku odnotowała w roku 2015 – 12 osób zgłoszonych na leczenie odwykowe, na leczenie skierowano 10 osób, w roku 2016 na leczenie odwykowe zgłoszono 19 osób, skierowano na leczenie – 7 osób, do 30.06.2017 r. zgłoszono 4 osoby, na leczenie skierowano 2 osoby.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zduńskiej Woli w roku 2015 odnotowała 21 osób zgłoszonych na leczenie odwykowe, a skierowano na leczenie 12 osób, w roku 2016 zgłoszono 20 osób, na leczenie odwykowe skierowano 8 osób, do 30.06.2017 r. na leczenie odwykowe zgłoszono 11 osób, skierowano na leczenie 7 osób.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zduńskiej Woli w roku 2015 wykazała 87 osób zgłoszonych, na leczenie odwykowe skierowano 32 osoby, w roku 2016 – zgłoszono 99 osób, na leczenie skierowano 76 osób, do dnia 30.06.2017 r. zgłoszono 43 osoby, na leczenie skierowano 19 osób.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zapolicach w roku 2015 odnotowała 10 osób zgłoszonych na leczenie, skierowano na leczenie 12 osób, w roku 2016 zgłoszono 10 osób, skierowano na leczenie 14 osób, do 30.06.2017 r. zgłoszono 9 osób, skierowano na leczenie 6 osób.

1.3. Bezrobocie w powiecie zduńskowolskim.

Informacje o stanie bezrobocia w powiecie zduńskowolskim w latach: 2015, 2016, do 30.06.2017 r., przedstawia poniższa tabela (dane z Powiatowego Urzędu Pracy w Zduńskiej Woli):

Lp.	Wyszczególnienie	Rok 2015	Rok 2016	Do 30.06.2017 r.
1	Liczba osób bezrobotnych ogółem,	3314	2573	2091
	w tym z prawem do zasiłku dla bezrobotnych	409	321	240
2	Liczba osób poszukujących pracy	87	85	66
3	Liczba osób długotrwale bezrobotnych	2011	1597	1362
4	Liczba osób bezrobotnych niepełnosprawnych	328	272	220
5	Liczba ofert pracy,	1825	1997	1284
	w tym dla osób niepełnosprawnych	37	67	50
6	Liczba osób bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych	713	341	450
7	Liczba osób bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego	502	341	264
8	Liczba osób bezrobotnych do 25 roku życia	465	258	185
9	Liczba osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia ogółem,	939	799	699

w tym kobiety	388	328	295
---------------	-----	-----	-----

Na podstawie powyższych danych widoczny jest spadek bezrobocia w roku 2016 w porównaniu z rokiem 2015, zmalała liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, osób bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego, osób bezrobotnych do 25 roku życia i powyżej 50 roku życia.

Powiatowy Urząd Pracy organizuje szkolenia i kursy zawodowe finansowane ze środków Unii Europejskiej, Funduszu Pracy oraz ze środków PFRON m.in. dla osób bezrobotnych do 25 roku życia i powyżej 50 roku życia. Oferuje formy wsparcia i pomocy w postaci: poradnictwa indywidualnego, poradnictwa grupowego, rozmów wstępnych, działa także Klub Pracy, którego lider przygotowuje młodzież do wejścia na rynek pracy. PUP podejmuje liczne inicjatywy mające na celu poprawę zdolności do zatrudnienia oraz podnoszenia poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych, w tym przede wszystkim osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Wśród osób bezrobotnych często znajdują się osoby w wieku do 25 roku życia i powyżej 50 lat, a także osoby bez wykształcenia i doświadczenia zawodowego i długotrwale bezrobotne. PUP dla tej kategorii osób bezrobotnych jest organizatorem szkoleń; staży w miejscu pracy; prac interwencyjnych; robót publicznych; prac społecznie użytecznych. W powrocie na rynek pracy osobom bezrobotnym pomoc miały m.in. spotkania z doradcami zawodowymi.

Działania na rzecz osób bezrobotnych podejmują także Hufiec Pracy 5-15 w Zduńskiej Woli, Mobilne Centrum Informacji Zawodowej w Zduńskiej Woli, Kluby Integracji Społecznej, oraz Ośrodki Pomocy Społecznej.

Hufiec Pracy bezrobotną młodzież w roku 2016 kierował do Punktu Pośrednictwa Pracy jednostki OHP, która ułatwiała dostęp do usług pośrednictwa pracy i udzielała kompleksowego wsparcia młodzieży w procesie wejścia na rynek pracy, ponadto oferowano pomoc w uzyskaniu zatrudnienia oraz pomoc pracodawcom w pozyskiwaniu pracowników o odpowiednich kwalifikacjach, młodzież objęta opieką Hufca Pracy odbywała praktyki zawodowej w licznych zakładach pracy w różnych zawodach.

Mobile Centrum Informacji Zawodowej w roku 2016 realizowało programy lokalne: Powiatowy Festiwal Zawodów, Targi edukacyjne dla gimnazjalistów i młodzieży ponadgimnazjalnej, Dzień Aktywizacji Zawodowej w Zespole Szkół Elektronicznych w Zduńskiej Woli oraz programy z zakresu aktywizacji zawodowej młodzieży współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej w ramach Działania Wiedza Edukacja Rozwój „Obudź swój potencjał” oraz „Akcja - Aktywizacja”, skierowany do osób poszukujących pracy z terenu powiatu zduńskowolskiego w wieku 18-24 lata. W ramach projektu osoby ukończyły kursy zawodowe – magazynier z obsługą wózków widłowych, kurs księgowości komputerowej z obsługą kasy fiskalnej, 3 miesięczny staż zawodowy, zapewniono także poradnictwo zawodowe, wsparcie psychologiczne.

1.4. Działania podejmowane przez gminy na rzecz rodzin naturalnych.

Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych wójt zapewnia wsparcie, polegające na dokonywaniu analizy sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego, ustaleniu przyczyn kryzysu w rodzinie; wzmocnieniu roli i funkcji rodziny; rozwijaniu umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziny; podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny; pomocy w integracji rodziny; przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny; dążeniu do reintegracji rodziny.

Wspieranie jest prowadzone w formie pracy z rodziną oraz pomocy w opiece i wychowaniu dziecka. Rodzina może otrzymać wsparcie przez działania instytucji i podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny; placówek wsparcia dziennego; rodzin wspierających.

Praca z rodziną jest prowadzona m.in. przez asystenta rodziny, którego zakres obowiązków określa art. 15 ust.1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Z danych pozyskanych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zapolicach na przestrzeni lat 2015-2016 oraz do 30.06.2017 r. wynikają następujące dane:

1. Liczba rodzin (w tym liczba dzieci) objętych wsparciem asystenta rodziny w roku 2015 wynosiła – 4 rodziny z 6 dziećmi; w 2016 wynosiła 8 rodzin z 17 dziećmi oraz do końca 2017 r. zaplanowano 12 rodzin z 23 dziećmi.

2. Liczba rodzin (w tym liczba dzieci), u których zachodziło prawdopodobieństwo odebrania dzieci i umieszczeniach ich w pieczy zastępczej w roku 2015 – 1 rodzina z 1 dzieckiem, w 2016 r. – 1 rodzina z 2 dziećmi, do końca 2017 r. – 0 rodzin.

3. Liczba rodzin biologicznych, z którymi prowadzona była praca pod kątem powrotu dziecka do rodziny naturalnej – w roku 2015 - nie odnotowano rodzin, podobnie jak w roku 2016, natomiast do końca 2017 r. zaplanowano 1 rodzinę z 1 dzieckiem.

4. Liczba rodzin (w tym liczba dzieci), którym dzięki prowadzonej pracy udało się odzyskać dziecko/dzieci umieszczone w pieczy zastępczej – w roku 2015, 2016 oraz do 30.06.2017 r. nie odnotowano takich rodzin.

5. Liczba rodzin (w tym liczba dzieci), w przypadku których dzięki prowadzonej pracy udało się uniknąć umieszczenia dziecka/dzieci w pieczy zastępczej – w roku 2015 – 1 rodzina z 1 dzieckiem, w roku 2016 – 1 rodzina z 2 dziećmi oraz do 30.06.2017 r. – 1 rodzina z 2 dziećmi.

Z danych Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szadku na przestrzeni lat 2015-2016 oraz do 30.06.2017 r. wynikają następujące dane:

1. Liczba rodzin (w tym liczba dzieci) objętych wsparciem asystenta rodziny w roku 2015 wynosiła – 32 rodziny z 79 dziećmi; w 2016 wynosiła 25 rodzin z 62 dziećmi oraz do końca 2017 r. zaplanowano 15 rodzin z 43 dziećmi.

2. Liczba rodzin (w tym liczba dzieci), u których zachodziło prawdopodobieństwo odebrania dzieci i umieszczeniach ich w pieczy zastępczej w roku 2015 – 1 rodzina z 1 dzieckiem, w 2016 r. – 1 rodzina z 2 dziećmi, do końca 2017 r. – 2 rodziny z 3 dziećmi.

3. Liczba rodzin biologicznych, z którymi prowadzona była praca pod kątem powrotu dziecka do rodziny naturalnej – w roku 2015 – 5 rodzin, w roku 2016 – 4 rodziny, natomiast do końca 2017 r. zaplanowano 2 rodziny.

4. Liczba rodzin (w tym liczba dzieci), którym dzięki prowadzonej pracy udało się odzyskać dziecko/dzieci umieszczone w pieczy zastępczej – w roku 2015, 2016 oraz do końca 2017 r. nie zaplanowano rodzin/rodziny.

5. Liczba rodzin (w tym liczba dzieci), w przypadku których dzięki prowadzonej pracy udało się uniknąć umieszczenia dziecka/dzieci w pieczy zastępczej – w roku 2015 – 1 rodzina z 1 dzieckiem, w roku 2016 – 1 rodzina z 2 dziećmi oraz do 30.06.2017 r. – 2 rodziny z 3 dziećmi.

Z danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zduńskiej Woli wynika, iż:

1. Liczba rodzin (w tym liczba dzieci) objętych wsparciem asystenta rodziny w roku 2015 wynosiła – 38 rodzin z 97 dziećmi; w 2016 wynosiła 37 rodzin z 93 dziećmi oraz do końca 2017 r. zaplanowano 30 rodzin z 66 dziećmi.

2. Liczba rodzin (w tym liczba dzieci), u których zachodziło prawdopodobieństwo odebrania dzieci i umieszczeniach ich w pieczy zastępczej w roku 2015 – 46 rodzin z 115 dziećmi, w 2016 r. – 43 rodziny ze 108 dziećmi, do końca 2017 r. – 41 rodzin z 84 dziećmi.

3. Liczba rodzin biologicznych, z którymi prowadzona była praca pod kątem powrotu dziecka do rodziny naturalnej – w roku 2015 – 35 rodzin, w roku 2016 – 40 rodzin, natomiast do końca 2017 r. zaplanowano 38 rodzin.

4. Liczba rodzin (w tym liczba dzieci), którym dzięki prowadzonej pracy udało się odzyskać dziecko/dzieci umieszczone w pieczy zastępczej – w latach 2015- 2016 ogółem 4 rodziny z 8 dziećmi oraz do 30.06.2017 r. – 2 rodziny z 4 dziećmi.

5. Liczba rodzin (w tym liczba dzieci), w przypadku których dzięki prowadzonej pracy udało się uniknąć umieszczenia dziecka/dzieci w pieczy zastępczej – w latach 2015-2016 – 45 rodzin ze 105 dziećmi oraz do 30.06.2017 r. – 41 rodzin z 84 dziećmi.

Z danych pozyskanych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zduńskiej Woli sytuacja przedstawia się następująco:

1. Liczba rodzin (w tym liczba dzieci) objętych wsparciem asystenta rodziny w roku 2015 wynosiła – 10 rodzin z 24 dziećmi; w 2016 wynosiła 8 rodzin z 19 dziećmi oraz do końca 2017 r. zaplanowano

9 rodzin z 20 dziećmi.

2. Liczba rodzin (w tym liczba dzieci), u których zachodziło prawdopodobieństwo odebrania dzieci i umieszczeniach ich w pieczy zastępczej w roku 2015 – 2 rodziny z 2 dzieci, w 2016 r. – 2 rodziny z 2 dzieci, do końca 2017 r. – nie wykazano takich rodzin.

3. Liczba rodzin biologicznych, z którymi prowadzona była praca pod kątem powrotu dziecka do rodziny naturalnej – w roku 2015 – 2 rodziny, w roku 2016 – 1 rodzina, natomiast do końca 2017 r. nie zaplanowano rodziny/rodzin.

4. Liczba rodzin (w tym liczba dzieci), którym dzięki prowadzonej pracy udało się odzyskać dziecko/dzieci umieszczone w pieczy zastępczej – w roku 2015 – nie odnotowano takich rodzin, w 2016 roku - 1 rodzina z 2 dzieci oraz do końca 2017 r. – nie zaplanowano rodziny/rodzin.

5. Liczba rodzin (w tym liczba dzieci), w przypadku których dzięki prowadzonej pracy udało się uniknąć umieszczenia dziecka/dzieci w pieczy zastępczej – w roku 2015 – 2 rodziny z 2 dzieci, w 2016 roku – 2 rodziny z 2 dzieci oraz do końca 2017 r. – nie zaplanowano rodziny/rodzin.

Zatrudnienie asystentów w roku 2016 przedstawiało się następująco: MGOPS Szadek – 2 asystentów, MOPS Zduńska Wola – 2 asystentów, GOPS Zduńska Wola – 1 asystent, GOPS Zapolice – 1 asystent rodziny.

Wspieraniem rodzin w wypełnianiu funkcji wychowawczych zajmują się także świetlice środowiskowe, szkolne lub wiejskie. Na terenie Miasta Zduńska Wola działały w roku 2016 trzy świetlice środowiskowe prowadzone przez organizacje pozarządowe oraz jedna placówka wsparcia dziennego utworzona w dniu 3 listopada 2014 roku w strukturach MOPSCOS pod nazwą „Świetlica Środowiskowa Zduńskowolskie Centrum Integracji” dla 30 dzieci w wieku szkolnym.

Na terenie gminy Szadek funkcjonowała także jedna placówka wsparcia dziennego w formie opiekuńczej pod nazwą „Świetlica Środowiskowa”, dysponująca 15 miejscami, dzieci uczestniczące w zajęciach opiekuńczo – wychowawczych korzystały z pomocy w formie dożywiania. Gmina Zduńska Wola nie posiadała na swoim terenie świetlic środowiskowych.

W Zespole Szkół Ogólnokształcących w Zapolicach prowadzona była świetlica szkolna, gdzie organizowano zajęcia dydaktyczno – opiekuńczo – wychowawcze, z których korzystało 30 dzieci, gmina Zapolice nie posiadała świetlicy środowiskowej, działało natomiast 6 świetlic wiejskich, gdzie organizowano ferie zimowe – 120 osób, wakacyjne zajęcia w ramach „Latający animator GOKiS”.

Alternatywą spędzania czasu wolnego jest możliwość korzystania przez dzieci i młodzież z szeregu zajęć pozalekcyjnych oferowanych przez domy kultury działające w powiecie i oferujące różnorodne zajęcia np. taneczne, plastyczne, muzyczne oraz imprezy kulturalne dla różnych kategorii wiekowych.

Szkoły oraz przedszkola realizowały natomiast programy profilaktyczne oraz warsztaty dotyczące przeciwdziałania uzależnieniom, przemocy i bezpieczeństwa.

1.5 Przemoc w rodzinie.

Przemoc w rodzinie to działania zamierzone i wykorzystujące przewagę sił, działanie przeciw członkowi rodziny, naruszające prawa i dobra osobiste, powodujące cierpienie i szkody. Przemoc charakteryzuje się tym, że:

1. jest intencjonalna – przemoc jest zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary,
2. siły są nierówne – w relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą,
3. narusza prawa i dobra osobiste – sprawca wykorzystuje swoją przewagę i narusza podstawowe prawa ofiary (np. prawo do nietykalności, godności, szacunku),
4. powoduje cierpienie i ból – sprawca naraża zdrowie ofiary na poważne szkody, niekiedy zagraża jej życiu.

Wyróżnia się następujące rodzaje i formy przemocy:

1. przemoc fizyczna – popychanie, kopanie, odpychanie, bicie, obezwładnianie,
2. przemoc psychiczna - wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, stała krytyka, kontrolowanie, ograniczanie,

3. przemoc seksualna - wymuszanie pożycia seksualnego,

4. przemoc ekonomiczna i zaniedbywanie – odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie materialnych potrzeb rodziny.

Od dnia 1 marca 2016 roku w strukturach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Zduńskiej Woli funkcjonuje Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej (w skrócie POIK) utworzony Uchwałą Nr XVI/3/16 Rady Powiatu Zduńskowolskiego z dnia 12 lutego 2016 roku w sprawie utworzenia i podjęcia działalności przez Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej. Ośrodek przyjmuje mieszkańców powiatu zduńskowolskiego, którzy znaleźli się w różnych sytuacjach kryzysowych, a w szczególności takich jak: przemoc w rodzinie, kryzysy małżeńskie, alkoholizm. Placówka zapewnia nieodpłatne usługi specjalistyczne psychologiczne, prawne i socjalne oraz krótkoterminowe schronienie osobie znajdującej się w szczególnie trudnej sytuacji kryzysowej.

W okresie od 1 marca 2016 r. do 31 grudnia 2016 r. POIK udzielił:

- 117 konsultacji psychologicznych (dot. 24 osób), które dotyczyły m.in. terapii w schizofrenii, kryzysu małżeńskiego, terapii uzależnienia od alkoholu, terapii współuzależnienia, przemocy, wsparcia psychologicznego w sytuacji kryzysowej, diagnozy psychologicznej.

- 58 porad prawnych (dot. 43 osób), które dotyczyły m.in. przemocy domowej, nadużywania alkoholu przez członków rodziny, braku kontaktów z dziećmi, separacji, rozvodu, alimentów, problemów finansowych, eksmisji.

- 45 porad socjalnych (dot. 31 osób), które dotyczyły m.in. przemocy, kryzysu małżeńskiego, zaburzeń psychicznych uzależnienia od alkoholu i hazardu, pozostawiania dzieci bez opieki osób dorosłych, konfliktów i problemów rodzinnych, zaburzeń psychicznych.

- 51 porad rodzinnych (27 osób przyjętych), które dotyczyły m.in. problemów uzależnienia od alkoholu, kryzysu małżeńskiego, przemocy, problemów finansowych, problemów mieszkaniowych, braku kontaktów z dziećmi. Łącznie udzielono 217 porad.

W okresie od 04.07.2016 r. do 22.11.2016 r. PCPR realizowało „Program korekcyjno – edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie”. Do uczestnictwa w programie zakwalifikowane zostały 4 osoby, w tym 1 osoba zgłoszona przez Zespół Interdyscyplinarny przy MGOPS Szadek, 2 osoby zgłoszone przez MOPS Zduńska Wola oraz 1 osoba zgłosiła się dobrowolnie.

W roku 2017 również rozpoczęła się realizacja ww. Programu tj. od września br. do grudnia br., w jego realizacji biorą udział 4 osoby, zgłoszone przez OPS oraz dobrowolnie.

Od stycznia 2017 r. funkcjonuje całodobowy telefon zaufania, czynny od poniedziałku od 7.30 do soboty do 7.30. Porad pod telefonem udzielają specjaliści PCPR oraz POIK. Rozpowszechniono także mieszkańcom powiatu informator na temat przemocy wraz z wykazem instytucji udzielających pomocy i wsparcia na terenie powiatu zduńskowolskiego.

W I półroczu 2017 roku w ramach POIK udzielono: 164 konsultacji psychologicznych, 21 porad prawnych, 136 porad rodzinnych. Łącznie udzielono 321 porad.

Z danych pozyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Zduńskiej Woli wynika, iż w roku 2015 wypełniono 131 formularzy Niebieskiej Karty (102 - dot. miasta, 29 dotyczyły terenów wiejskich), w roku 2016 – 90 formularzy, w tym: dot. miasta – 71, dot. wsi – 19; do 30.06.2017 r. – 30 formularzy, w tym: dot. miasta – 24, terenów wiejskich – 6.

1. Dane dotyczące liczby osób, co do których istniało podejrzenie, że są dotknięte przemocą przedstawiają się następująco:

2015 rok – ogółem 172 osoby, w tym: 129 kobiet, 17 mężczyzn, 26 osób małoletnich

2016 rok – ogółem 110 osób, w tym: kobiety – 90, 8 mężczyzn, 12 małoletnich

I półrocze 2017 rok- ogółem 33 osoby, w tym: 26 kobiet, 2 mężczyzn i 5 małoletnich.

2. Dane dotyczące liczby osób, wobec których istniało podejrzenie, że stosują przemoc:

2015 rok- ogółem 131 osób, w tym kobiety -7, mężczyźni – 123, nieletni- 1

2016 rok- ogółem 90 osób, w tym kobiety – 2, mężczyźni – 87, nieletni -1

do 30.06.2017 rok – ogółem 31 osób, w tym kobiety – 3, mężczyźni – 28, nieletni –0.

3. Dane dotyczące liczby zatrzymanych osób, wobec których istniało podejrzenie, że stosują przemoc:

2015 rok – ogółem 85 osób, w tym: mężczyźni - 84, kobiety -1, nieletnich - 0

2016 rok – ogółem 64 osoby, w tym: mężczyźni – 64, kobiety 0, nieletni - 0

I półrocze 2017 rok – ogółem 16 osób, w tym: 16 mężczyzn.

4. Liczba osób zatrzymanych do wytrzeźwienia:

2015 rok – 420

2016 rok – 357

do 30.06.2017 rok – 123

5. Liczba postępowań przygotowawczych dotyczących przemocy domowej, w których prowadzona była procedura „Niebieskiej Karty”:

2015 rok – 11

2012 rok – 18

I półrocze 2017 roku – 12

6. Liczba przeprowadzonych interwencji domowych, także z udziałem małoletnich:

2015 rok – 1204

2016 rok – 1167

I półrocze 2017 roku – 600.

7. Liczba przekazanych informacji do gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych:

2015 rok – 77

2016 rok- 83

I półrocze 2017 roku – 42

Z danych uzyskanych z II Wydziału Karnego Sądu Rejonowego w Zduńskiej Woli wynika, iż w roku 2015 osób skazanych prawomocnym wyrokiem za stosowanie przemocy wobec dzieci i osób dorosłych było 11; w roku 2016 liczba osób skazanych wynosiła 15, a do 30.06.2017 r. - 4 osoby skazane.

Prokuratura Rejonowa w Zduńskiej Woli poinformowała, że liczba osób, którym przedstawiono zarzut stosowania przemocy wobec dzieci i osób dorosłych wynosiła:

- w roku 2015 – 12 osób

- w roku 2016 – 15 osób

- do 30.06.2017 r. – 10 osób.

1.6. Problemy szkolne i wychowawcze dotyczące dzieci i młodzieży.

Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Zduńskiej Woli realizuje cele i zadania określone w ustawie o systemie oświaty oraz w przepisach wykonawczych wydanych na jej podstawie.

Celem Poradni jest zapewnienie dzieciom i młodzieży pomocy psychologiczno – pedagogicznej, w tym pomocy logopedycznej, pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu, także udzielanie rodzicom i nauczycielom pomocy psychologiczno – pedagogicznej związanej z wychowywaniem i kształceniem dzieci i młodzieży. Poradnia organizuje co roku spotkania i warsztaty z uczniami dotyczące bezpieczeństwa, rozwiązywania konfliktów, uzależnień oraz spotkania edukacyjne dla rodziców z zakresu: metod wychowawczych, kar i nagród, zapobiegania zachowaniom agresywnym.

Liczbę wydanych diagnoz psychologicznych i pedagogicznych, orzeczeń, liczbę dzieci korzystających z terapii, przedstawia poniższa tabela (dane z Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Zduńskiej Woli):

Wyszczególnienie	Rok szkolny 2014/2015	Rok szkolny 2015/2016	Rok szkolny 2016/2017
Diagnozy psychologiczne i pedagogiczne	811	726	813
Orzeczenia do kształcenia specjalnego i zajęć	85	104	79

rewalidacyjno – wychowawczych			
Orzeczenie z uwagi na zagrożenie niedostosowaniem społecznym i niedostosowanie Społeczne	10	10	10
Orzeczenia do indywidualnego nauczania	88	93	60
Liczba dzieci korzystających z terapii psychologicznej/ pedagogicznej/ logopedycznej	161	260	610

Hufiec Pracy 5-15 działający w Zduńskiej Woli przy ulicy Srebrnej 2 a, jest podstawową jednostką OHP (Ochotniczych Hufców Pracy), które wykonują zadania państwa w zakresie zatrudnienia oraz przeciwdziałania marginalizacji i wykluczeniu społecznemu młodzieży, a także zadania w zakresie jej kształcenia i wychowania. Misją Ochotniczych Hufców Pracy jest tworzenie młodzieży warunków do zdobywania kwalifikacji zawodowych i wykształcenia ogólnego, prowadzenie działalności profilaktyczno – edukacyjnej, racjonalne zagospodarowanie czasu wolnego uczestników. Adresatami działalności Hufca Pracy jest młodzież o zmniejszonych szansach życiowych, pochodząca z rodzin dysfunkcyjnych, patologicznych, niewydolnych materialnie, niedostosowana społecznie, wymagająca i poszukująca opieki, jest to młodzież, która nie ukończyła szkoły podstawowej lub gimnazjum albo nie kontynuuje nauki po ukończeniu tych szkół, a pragnie zdobyć kwalifikacje zawodowe oraz uzupełnić wykształcenie zawodowe lub gimnazjalne, pragnie uzupełnić ponadgimnazjalne wykształcenie ogólne i zawodowe.

Mobilne Centrum Informacji Zawodowej w Zduńskiej Woli również świadczy pomoc osobom młodym, a szczególnie tym mieszkającym z dala od większych miast. W tym celu Centrum posiada mikrobus, który umożliwia doradcom zawodowym dotarcie do miejsc, gdzie dostęp do doradztwa zawodowego i zasobów informacji zawodowej jest utrudniony. Centra są wyposażone w zespoły specjalistów – doradców zawodowych, sprzęt komputerowy, urządzenia techniczne i biblioteki.

Trzy podstawowe zadania stawiane przez MCIZ to: prowadzenie zajęć grupowych – spotkań informacyjnych i warsztatów, udzielanie informacji zawodowych, prowadzenie porad indywidualnych. Oferuje nowoczesną, multimedialną informację o zawodach, szkołach zawodowych, jednostkach szkolących, kursach. Świadczy usługi dla młodzieży poszukującej pracy, zagrożonej wykluczeniem społecznym, uczącej się oraz absolwentów. Udziela porad w formie stacjonarnej i mobilnej z dojazdem do zainteresowanych placówek. Współpracuje z powiatowymi urzędami pracy, jednostkami administracji samorządowej, placówkami oświatowymi, instytucjami pozarządowymi funkcjonującymi na lokalnym rynku pracy. Przy MCIZ działa Biuro Wolontariatu, które prowadzi rekrutacje wolontariuszy, udziela pomocy w znalezieniu odpowiedniej oferty placówkom potrzebującym wolontariuszy, pomocy w pozyskaniu i zleceniu zadań wolontariuszom w instytucjach pozarządowych, prowadzi szkolenia wolontariuszy.

1.7 Instytucje i organizacje działające w zakresie pomocy społecznej, wspierania rodziny i osób niepełnosprawnych na terenie powiatu zduńskowolskiego.

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zduńskiej Woli,
2. Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Zduńskiej Woli,
2. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Centrum Opieki Socjalnej w Zduńskiej Woli,

3. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zduńskiej Woli,
4. Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szadku,
5. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zapolicach,
6. Dom Pomocy Społecznej w Zduńskiej Woli,
7. Dom Pomocy Społecznej w Przatówku,
8. Środowiskowy Dom Samopomocy w Przatówku,
9. Środowiskowy Dom Samopomocy w Zduńskiej Woli ul. Łaska 59
10. Środowiskowy Dom Samopomocy w Zduńskiej Woli ul. Dąbrowskiego 15,
11. Dom Dziecka im. św. Maksymiliana Marii Kolbego w Wojsławicach 119,
12. Powiatowy Urząd Pracy w Zduńskiej Woli,
13. Samodzielny Publiczny Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej ul. Szadkowska 2, Zduńska Wola,
14. Poradnia Leczenia Uzależnień przy Zduńskowolskim Szpitalu Powiatowym Sp. z o.o.,
15. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Zduńskiej Woli,
16. Komenda Powiatowa Policji w Zduńskiej Woli,
17. Sąd Rejonowy w Zduńskiej Woli,
18. Prokuratura Rejonowa w Zduńskiej Woli,
19. Straż Miejska w Zduńskiej Woli,
20. Ochotniczy Hufiec Pracy w Zduńskiej Woli,
21. Mobilne Centrum Informacji Zawodowej w Zduńskiej Woli,
22. Warsztat Terapii Zajęciowej przy Zakładzie Pracy Chronionej PHSI „BONEX” w Zduńskiej Woli,
23. Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Zduńskiej Woli,
24. Fundacja Społeczno - Charytatywna „Aktywni w Potrzebie” w Zduńskiej Woli,
25. Katolickie Stowarzyszenie „CIVITAS CHRISTIANA” w Zduńskiej Woli,
26. Komenda Hufca Zduńska Wola,
27. Polskie Stowarzyszenie Diabetyków Koło Miejsko – Powiatowe w Zduńskiej Woli,
28. Polski Związek Niewidomych Zarząd Koła w Zduńskiej Woli,
29. Stowarzyszenie „Ruch Pomocy Bezrobotnym” ul. Mickiewicza 11B w Zduńskiej Woli,
30. Zduńskowolskie Stowarzyszenie „AMAZONKA” w Zduńskiej Woli,
31. Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Zarząd Oddziału Miejskiego w Zduńskiej Woli,
32. Polskie Towarzystwo Stwardnienia Rozsianego Koło w Zduńskiej Woli,
33. Fundacja Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Ami” w Zduńskiej Woli,
34. Kluby Abstynenckie,
35. Powiatowe Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji w Zduńskiej Woli,
36. Kluby sportowe działające na rzecz dzieci i młodzieży,
37. Świetlice środowiskowe,
38. Placówka wsparcia dziennego na terenie gminy Szadek,
39. Placówki oświatowe,
40. Domy Kultury.
41. PAKA. Niepubliczna Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Zduńskiej Woli ul. Szadkowska 6c.
42. Polski Komitet Pomocy Społecznej ul. Łaska 54, 98-220 Zduńska Wola.

IV.CHARAKTERYSTYKA I ANALIZA RODZIN ZASTĘPCZYCH W POWIECIE ZDUŃSKOWOLSKIM

4.1.Typy rodzin zastępczych

1. Rodzina zastępcza:

- spokrewniona (małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, będący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka);
- niezawodowa (małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, niebędący

wstępnymi lub rodzeństwem dziecka);

- zawodowa (małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, niebędący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka)

w tym:

- zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego – w takiej rodzinie umieszcza się nie więcej niż troje dzieci na pobyt okresowy do czasu unormowania sytuacji dziecka, nie dłużej niż na okres 4 miesięcy; w szczególnie uzasadnionych przypadkach okres ten może być przedłużony do 8 miesięcy lub do zakończenia postępowania sądowego;
- zawodowa specjalistyczna – w takiej rodzinie umieszcza się w szczególności dzieci legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, dzieci na podstawie ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, małoletnie matki z dziećmi

2. Rodzinny dom dziecka – w takiej rodzinie w tym samym czasie może przebywać łącznie nie więcej niż 8 dzieci.

4.2. Liczba rodzin zastępczych i dzieci w nich umieszczonych na terenie powiatu zduńskowolskiego w latach 2015-2016 oraz do 30.06.2017 r.

Rodziny zastępcze	2015 r. stan na 31.12.		2016 r. stan na 31.12.		2017 r. stan na 30.06.	
	Liczba RZ	Liczba dzieci	Liczba RZ	Liczba dzieci	Liczba RZ	Liczba dzieci
Spokrewnione	64	86	60	77	60	74
Niezawodowe	23	29	23	26	21	22
Zawodowa specjalistyczna	1	2	1	2	1	2
Rodzinny dom dziecka	1	7	1	7	1	7
Ogółem	89	124	85	112	83	105

Najwięcej rodzin zastępczych odnotowano na dzień 31.12.2015 r. – ogółem 89, z liczbą dzieci w nich umieszczonych 124, z czego 64 to rodziny zastępcze spokrewnione z 86 dziećmi w nich umieszczonymi.

4.3. Wiek dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie powiatu zduńskowolskiego na dzień 31.12.2016 r. oraz na dzień 30.06.2017 r.

Wiek dziecka	Dzieci w rodzinach zastępczych i rodzinnym domu dziecka ogółem stan na 31.12.2016 r.	Dzieci w rodzinach zastępczych spokrewnionych ogółem stan na 31.12.2016 r.	Dzieci w rodzinach zastępczych i rodzinnym domu dziecka ogółem stan na 30.06.2017 r.	Dzieci w rodzinach zastępczych spokrewnionych ogółem stan na 30.06.2017 r.
Poniżej 1 roku	0	0	0	0
Od 1 roku	4	2	4	2

do 3 lat				
4-6 lat	6	6	5	5
7-13 lat	31	23	29	23
14-17 lat	44	26	40	25
18-25 lat	27	20	27	19
Ogółem	112	77	105	74

Najwięcej dzieci w rodzinach zastępczych odnotowano w wieku 14-17 lat i umieszczonych w rodzinach zastępczych spokrewnionych.

4.4. Wydatki poniesione na utrzymanie dzieci w rodzinach zastępczych umieszczonych poza powiatem w latach 2015-2016 oraz do 30.06.2017 r.

Powiat/ Miasto	Liczba dzieci w rodzinach zastępczych w 2015 r.	Koszty poniesione w 2015 r.	Liczba dzieci w rodzinach zastępczych w 2016 r.	Koszty poniesione w 2016 r.	Liczba dzieci w rodzinach zastępczych do 30.06.2017r.	Koszty poniesione w do 30.06.2017r.
Miasto Łódź	4 dzieci w 3 rodzinach zastępczych	77.045,43 zł	6 dzieci w 5 rodzinach zastępczych	65.941,75 zł w tym 1 dziecko za 5 m-cy – trafiło do adopcji, 2 dzieci za 5 m-cy – powrót do domu rodzinnego, 1 dziecko- usamodzielnienie w XII 2016 r.	2 dzieci w 2 rodzinach zastępczych	18.168,66 zł
Powiat Kaliski	1 dziecko 1 rodzina zastępcza	13.834,80 zł	1 dziecko 1 rodzina zastępcza	13.834,80 zł	1 dziecko 1 rodzina zastępcza	6.917,40 zł
Powiat Sieradzki	2 dzieci w 2 rodzinach zastępczych	20.120,00 zł	2 dzieci w 2 rodzinach zastępczych	19.920,00 zł	2 dzieci w 2 rodzinach zastępczych	9.960,00 zł
Powiat Wieluński	1 dziecko 1 rodzina zastępcza	12.200,00 zł	1 dziecko 1 rodzina zastępcza	2.903,23 zł za okres I-III – rodzina zastępcza rozwiązana, dziecko umieszczono w Domu Dziecka w Komornikach	0	0
Powiat Poddębicki	2 dzieci w 2 rodzinach zastępczych	28.823,28 zł	2 dzieci w 2 rodzinach zastępczych	32.319,47 zł	2 dzieci w 2 rodzinach zastępczych	13.563,38 zł
Powiat Kutnowski	3 dzieci w 2 pogotowiach rodzinnych	20.184,32 zł 1 dziecko za okres 4 m-cy- dziecko trafiło do adopcji	2 dzieci 1 pogotowie rodzinne	1.319,80 zł za okres od 01.01.2016 r. do 12.01.2016 r. - dzieci umieszczone w adopcji	0	0
Powiat Brzeziński	0	0	1 dziecko 1 rodzina	3.403,23 zł za 2 m-ce – dziecko trafiło do adopcji	0	0

Ogółem Wydatki	13 dzieci w 11 rodzinach zastępczych	172.007,83 zł	15 dzieci w 13 rodzinach zastępczych	139.642,28 zł	7 dzieci w 7 rodzinach zastępczych	48.609,44 zł
---------------------------	---	----------------------	---	----------------------	---	---------------------

W roku 2015 jedno dziecko umieszczono w adopcji, a w roku 2016 – 4 dzieci z rodzin zastępczych trafiło do rodzin adopcyjnych, 2 wróciło do domu rodzinnego.

4.5. Dzieci pochodzące z innych powiatów i umieszczone w rodzinach zastępczych zamieszkujących powiat zduńskowolski.

Powiat/ Miasto	Liczba dzieci w rodzinach zastępczych w 2015 r.	Dochody 2015 r.	Liczba dzieci w rodzinach zastępczych w 2016 r.	Dochody w 2016 r.	Liczba dzieci w rodzinach zastępczych do 30.06.2017r.	Dochody do 30.06.2017r.
Miasto Łódź	2 dzieci w 2 rodzinach zastępczych	38.517,28 zł	2 dzieci w 2 rodzinach zastępczych	38.537,28 zł	2 dzieci w 2 rodzinach zastępczych	16.057,20 zł
Miasto Stołeczne Warszawa	2 dzieci w 1 rodzinie zastępczej	24.000,00 zł	2 dzieci w 1 rodzinie zastępczej	24.000,00 zł	2 dzieci w 1 rodzinie zastępczej	10.000,00 zł
Powiat Zgierski	1 dziecko w 1 rodzinie zastępczej	30.617,28 zł	1 dziecko w 1 rodzinie zastępczej	30.617,28 zł	1 dziecko w 1 rodzinie zastępczej	12.757,20 zł
Powiat Sieradzki	4 dzieci w 3 rodzinach zastępczych	37.920,00 zł 1 dziecko za 6 m-cy usamodzielnien ie	4 dzieci w 3 rodzinach zastępczych	32.920,00 zł	3 dzieci w 3 rodzinach zastępczych	13.300,00 zł
Powiat Bełchatowski	1 dziecko w 1 rodzinie zastępczej	7.920,00 zł	1 dziecko w 1 rodzinie zastępczej	7.920,00 zł	1 dziecko w 1 rodzinie zastępczej	3.300,00 zł
Powiat Łaski	1 dziecko w 1 rodzinie zastępczej	12.000,00 zł	1 dziecko w 1 rodzinie zastępczej	9.000,00 zł	0 usamodzielnienie	0
Powiat Pabianicki	4 dzieci w 2 rodzinach zastępczych	31.680,00 zł	4 dzieci w 2 rodzinach zastępczych	25.652,27 zł (3 dzieci powróciło do domu rodzinnego)	1 dziecko w 1 rodzinie zastępczej	4.300,00 zł
Powiat Wieluński	1 dziecko w 1 rodzinie zastępczej	10.588, 13 zł za 6 m-cy – adopcja dziecka	0	0	0	0
Powiat Lidzbarski	1 dziecko w 1 rodzinie zastępczej	7.701,46 zł rodzina wyprowadziła się z powiatu	0	0	0	0
Ogółem	17 dzieci w 13 rodzinach zastępczych	200.944,15 zł	15 dzieci w 11 rodzinach zastępczych	168.646,83 zł	10 dzieci w 9 rodzinach zastępczych	59.714,40 zł

4.6. Procedury adopcyjne.

Zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt. 16 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy zgłaszanie do ośrodka adopcyjnego informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających. PCPR w tym zakresie współpracuje z Ośrodkiem Adopcyjnym Łódzkiego Oddziału Regionalnego Towarzystwo Przyjaciół Dzieci w Łodzi Al. Piłsudskiego 150/152.

Liczbę dzieci zgłoszonych i zakwalifikowanych do przysposobienia w latach 2015-2016 oraz do 30.06.2017 r. przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Rok 2015	Rok 2016	Do 30.06.2017 r.
Liczba dzieci z uregulowaną sytuacją prawną zgłoszonych do przysposobienia	7 dzieci, tym: 4 dzieci z rodzin zastępczych spokrewnionych, 2 dzieci z rodzinnego domu dziecka oraz 1 dziecko z rodziny zastępczej niezawodowej	8 dzieci, w tym: 6 dzieci z rodzin zastępczych spokrewnionych, 2 dzieci z rodzin zastępczych niezawodowych	4 dzieci umieszczonych w 2 rodzinach zastępczych spokrewnionych
Liczba dzieci zakwalifikowanych do przysposobienia	2 dzieci z rodzinnego domu dziecka	1 dziecko z rodziny zastępczej niezawodowej	0

Do adopcji zostały zakwalifikowane w roku 2015 małe dzieci tj. 1 dziecko powyżej 1 roku życia oraz 1 dziecko 4 - miesięczne, w roku 2016 rodzina zastępcza niezawodowa postanowiła zaadoptować 2 - letnie dziecko umieszczone w tej rodzinie zastępczej, ostatecznie procedura adopcji zakończyła się w sierpniu 2017 roku.

Wiek dzieci zgłoszonych do przysposobienia w roku 2015 kształtował się następująco: 1 dziecko – 17 lat, rodzeństwo w wieku - 3 lata i 6 lat, 1 dziecko – 15 lat, 1 dziecko 14 lat, 1 dziecko - 4 m-ce życia, 1 dziecko - 1,5 roczne.

Wiek dzieci zgłoszonych do przysposobienia w roku 2016 kształtował się następująco: 1 dziecko – 15 lat, 1 dziecko – 16 lat, 1 dziecko – 13 lat, 2 dzieci- 12 lat, rodzeństwo w wieku: 17 lat i 14 lat, 1 dziecko – 2 lata.

Wiek dzieci zgłoszonych do przysposobienia do 30.06.2017 r. przedstawiał się następująco: 2 dzieci – 14 lat, 1 dziecko – 15 lat, 1 dziecko – 12 lat.

4.7. Działania podejmowane przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej na rzecz wspierania rodzin zastępczych.

4.7.1. Rodzinom zastępczym zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa przysługują świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej.

Wysokość świadczeń dla rodzin zastępczych w powiecie zduńskowolskim w latach 2015 – 2016 oraz do 30 czerwca 2017 r. wynosiła:

- 660 zł miesięcznie - w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej spokrewnionej,
- 1000 zł miesięcznie - w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej zawodowej, niezawodowej lub rodzinnym domu dziecka.

Część rodzin zastępczych po wejściu w życie cytowanej wyżej ustawy, nadal pobiera świadczenia pieniężne ustalone na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, gdyż miały one prawo wyboru świadczenia korzystniejszego finansowo.

Ponadto rodziny zastępcze mogą ubiegać się o przyznanie świadczeń fakultatywnych. Ich przyznanie jest zależne od środków budżetowych, jakimi dysponuje PCPR w danym roku kalendarzowym.

Świadczeniami fakultatywnymi według ustawy o wspieraniu rodziny systemie pieczy zastępczej są:

- dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka;
- świadczenia na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka - jednorazowo,
- świadczenia na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki – jednorazowo lub okresowo.

W roku 2015 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zduńskiej Woli wypłaciło łącznie **1795** świadczeń o łącznej wartości **1.301.074,70 zł**. Ponadto wypłacono świadczenia fakultatywne:

- 3 rodzinom przyznano świadczenia na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanych 5 dzieci do rodzin zastępczych w łącznej wysokości **2.300,00 zł**,

- 2 rodzinom przyznano świadczenia na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających na wpływ na jakość sprawowanej opieki dla 3 dzieci w łącznej wysokości **2.200,00 zł**.

Rodzinnemu domowi dziecka wypłacono środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w łącznej wysokości **11.591,14 zł**, ponadto przyznano środki finansowe na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z remontem domu jednorodzinny w wysokości **1000 zł**. Wypłacono również środki finansowe na pokrycie innych niezbędnych i nieprzewidzianych kosztów związanych z opieką i wychowaniem dziecka lub funkcjonowaniem rodzinnego domu w wysokości **5.000,00 zł**.

Dochody z gmin ponoszących koszty utrzymania 58 dzieci wyniosły w roku 2015 – 112.747,79 zł, w roku 2016 za 51 dzieci wyniosły **154.298,44 zł.**, natomiast do 30.06.2017 r. za 51 dzieci - **85.881,91 zł**.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w roku 2016 wypłaciło łącznie **1518** świadczeń na pokrycie kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych w łącznej wysokości **1.064.361,42 zł** oraz 92 świadczenia w łącznej wysokości **83.650,60 zł**, stanowiące wkład własny w projekt pn. „Rodzinka jest dobra na wszystko”.

Ponadto 4 rodzinom przyznano jednorazowe świadczenia na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanych 6 dzieci do rodzin zastępczych w łącznej wysokości **5.300,00 zł**. Przyznano także 1 rodzinie zastępczej jednorazowe świadczenia fakultatywne na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki dla 2 dzieci w łącznej wysokości **3.000,00 zł**.

Rodzinnemu domowi dziecka wypłacono środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym, w którym prowadzony jest rodzinny dom dziecka w kwocie **10.047,12 zł** oraz przekazano materiały do przeprowadzania remontu pomieszczeń w rodzinnym domu dziecka na łączną kwotę **3.500 zł**, środki na ten cel pochodziły z projektu pt. „Rodzinka jest dobra na wszystko”, którego uczestnikami były dzieci umieszczone w pieczy zastępczej oraz prowadzący rodzinny dom dziecka.

Do 30.06.2017 r. wypłacono rodzinom zastępczym łącznie **735** świadczeń w łącznej wysokości **518.041,66 zł** oraz 7 świadczeń na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej w łącznej wysokości **6.050,00 zł** – świadczenia wypłacone uczestnikom projektu „Rodzinka jest dobra na wszystko”, które stanowiły wkład własny w projekt. Rodzinnemu domowi dziecka wypłacono środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym, w którym prowadzony jest rodzinny dom dziecka w kwocie **2.681,08 zł** oraz **1.000 zł** na remont.

Od dnia 1 kwietnia 2016 roku rodziny zastępcze są uprawnione do otrzymywania dodatku wychowawczego w kwocie 500 zł miesięcznie na każde dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej w wieku do 18 roku życia dziecka. Łącznie w roku 2016 wypłacono **829** świadczeń dla 104 dzieci na łączną kwotę **406.446,24 zł**. Środki na ten cel pochodziły z budżetu państwa.

4.7.2. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zduńskiej Woli co roku organizuje szkolenia dla rodzin zastępczych.

W 2015 r. PCPR zorganizowało szkolenie dla istniejących rodzin zastępczych spokrewnionych i niezawodowych w okresie od 09.11. do 30.11., w którym wzięło udział 11 osób. Całkowity koszt szkoleń wyniósł **4.455,00 zł** – wydatek z budżetu PCPR. Ponadto we współpracy z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Zduńskiej Woli zorganizowano dwa szkolenia tematyczne dotyczące zagadnień „Bezpieczeństwo w Internecie” oraz „Dopalacze i inne środki psychoaktywne”.

W roku 2016 zorganizowano szkolenie dla istniejących rodzin zastępczych spokrewnionych i niezawodowych w okresie od 14.11.2016 r. do 05.12.2016 r. w wymiarze 30 godzin dydaktycznych, w którym wzięło udział 10 osób, koszt szkolenia wyniósł **4.050,00 zł** (budżet powiatu). Ponadto we współpracy z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Zduńskiej Woli w czerwcu 2016 roku przeprowadzono spotkanie z rodzicami zastępczymi nt. „Jak zapobiegać zachowaniom agresywnym u dzieci i młodzieży?”, na które zaproszono 80 osób, a udział wzięło 39 osób.

4.7.3. W okresie od 01.03.2016 r. do 28.02.2017 r. PCPR Zduńska Wola realizowało projekt pn. „Rodzinka jest dobra na wszystko” współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020, skierowany do dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej, zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz do otoczenia tych dzieci, czyli do rodzin zastępczych, osób prowadzących rodzinny dom dziecka, dzieci biologicznych rodziców zastępczych, małżonków/partnerów rodziców zastępczych.

W projekcie brało udział 29 rodzin zastępczych oraz 1 rodzinny dom dziecka, ogółem liczba uczestników wynosiła 98 osób. W ramach realizacji projektu w okresie od 06.10.2016 r. do 15.10.2016 r. odbył się 10 - dniowy wyjazd terapeutyczny do Nieborowa, w którym wzięło udział 80 osób, rodziny zastępcze podczas wyjazdu miały zapewnione zajęcia przeciwdziałające wypaleniu zawodowemu, natomiast dzieci brały udział w zajęciach socjoterapeutycznych, podczas których uczyły się m.in. współpracy, współdziałania, nabywały umiejętności społecznych oraz w budowaniu poczucia własnej wartości.

Dla rodzin zastępczych prowadzona grupa była wsparcia, podczas spotkań osoby otrzymywały wsparcie emocjonalne, pomoc w rozwiązywaniu sytuacji problemowych, doskonaliły swoje umiejętności wychowawcze oraz radzenia sobie z emocjami i stresem.

Rodziny i dzieci były także objęte stałą pomocą psychologa zatrudnionego na cały etat w ramach cytowanego wyżej projektu, korzystały z terapii rodzinnej, indywidualnych rozmów z psychologiem w zależności od powstałych potrzeb, psycholog z rodziną spotykał się przynajmniej raz w miesiącu lub częściej w zależności od indywidualnych potrzeb rodzin.

W okresie wrzesień – październik 2016 r. zostały przeprowadzone konsultacje FASD (Spektrum Alkoholowych Uszkodzeń Płodu), które przeprowadzili specjaliści posiadający doświadczenie w zakresie diagnozy FASD. Do powyższych konsultacji wytypowano 15 dzieci, u których zaistniało podejrzenie FASD i nigdy nie były one diagnozowane pod tym kątem. Każdy rodzic zastępczy otrzymał opinię psychologiczno – medyczną z opisem stanu zdrowia dziecka, przebiegu jego rozwoju wraz z zaleceniami i wnioskami do dalszej pracy i leczenia specjalistycznego.

W roku 2017 tj. w ramach cytowanego wyżej projektu zorganizowano zarówno dla dzieci jak i rodziców zastępczych zajęcia socjoterapeutyczne w zakresie zachowań seksualnych dorastających w perspektywie normy rozwojowej oraz 5 dniowy wyjazd do Spały dla rodziców zastępczych z dziećmi, rodziny zastępcze miały przeprowadzone szkolenie doskonalące umiejętności opiekuńczo – wychowawcze, a dzieci warsztaty terapeutyczne (ogółem 31 osób).

4.7.4. W wymiarze 30 godzin dydaktycznych zorganizowano w I półroczu 2017 r.

tj. w okresie 22.05.2017 r. do 12.06.2017 r. szkolenie dla istniejących rodzin zastępczych, udział wzięło 10 osób, koszty szkolenia wyniosły **3.800,00 zł** (budżet powiatu). Tematyka szkoleń w wymiarze 30 godzin obejmowała m.in. zagadnienia z zakresu prawa rodzinnego, praw dziecka, ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, elementy pedagogiki i psychologii, fazy rozwoju dziecka, zaspokajanie potrzeb dziecka na różnych etapach rozwoju, znaczenie więzi w życiu dziecka, znaczenie rodziny biologicznej dziecka, wspomaganie rozwoju dziecka z problemami emocjonalnymi i zaburzeniami rozwoju, radzenie sobie z problemami okresu dojrzewania, postawy rodzicielskie i ich wpływ na funkcjonowanie dziecka.

4.7.5. We współpracy z Komendą Powiatową Policji w Zduńskiej Woli dla rodziców zastępczych w kwietniu 2017 r. zorganizowano szkolenie pt. „Prawny i społeczny obowiązek zawiadomienia organów ścigania o popełnionym przestępstwie – pokaz walizki edukacyjnej”. Policjanci wykorzystując prezentację multimedialną oraz walizki edukacyjnej przybliżyli uczestnikom szkolenia wygląd, rodzaje oraz działanie środków odurzających w tym tzw. dopalaczy ponadto omówiono zasady odpowiedzialności oraz konsekwencje prawne nieletnich za popełnione czyny karalne oraz zachowania świadczące o demoralizacji. Zaproszono 70 osób, udział wzięło 38 osób. Od 4 października br. 30 osób sprawujących funkcję rodziny zastępczej bierze udział w zajęciach warsztatowych pn. „Szkoła dla Rodziców i Wychowawców” w wymiarze 10 spotkań.

4.7.6. Pomoc rodzinom zapewniają także koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej (2 osoby zatrudnione na cały etat w ramach projektu „Rodzinka jest dobra na wszystko”), którzy udzielają pomocy i wsparcia zgodnie z zapisami ustawy z dnia czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 697 z późn. zm.).

Ich stan zatrudnienia przedstawiał się następująco:

- rok 2015 w okresie od 01.06.2015 r. do 31.10.2015 r. – 1 koordynator obejmujący wsparciem 15 rodzin zastępczych, zatrudniony w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2015” – dotacja celowa.

- rok 2016 – 2 koordynatorów zatrudnionych w ramach realizacji projektu „Rodzinka jest dobra na wszystko”

- rok 2017 - 2 koordynatorów zatrudnionych w ramach realizacji projektu „Rodzinka jest dobra na wszystko” na okres do 28.02.2017 r. oraz 1 koordynator zatrudniony w okresie od 01.03.2017 r. do 31.12.2017 r. w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2017” - dotacja celowa.

4.7.7. Co roku dla dzieci wychowujących się w rodzinach zastępczych są organizowane imprezy integracyjne, podczas których jest promowane rodzicielstwo zastępcze w powiecie.

Są to coroczne imprezy mikołajkowe (przedstawienie o tematyce świątecznej, gry i zabawy, paczki świąteczne dla każdego dziecka), cykliczna tj. od 2008 roku do 2015 roku (w ramach realizacji projektu „Z myślą o przyszłości” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego) impreza pn. „Jesteśmy razem”.

W lipcu 2017 r. wspólnie z Komendą Powiatową Policji zorganizowano imprezę pn. „Niebieski Piknik”, na którą także zaproszono rodziny zastępcze. Podczas imprez działał punkt informacyjny dla osób zainteresowanych pełnieniem funkcji rodziny zastępczej, rozdawane były ulotki o tematyce dot. rodzin zastępczych.

4.7.8. Istniejące rodziny mogą liczyć na pomoc psychologa i prawnika oraz pracowników wchodzących w skład zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej. O każdym dziecku jest zasięgana opinia szkolna na temat jego funkcjonowania w środowisku szkolnym, częstotliwości rodziców zastępczych ze szkołą, frekwencji dziecka na zajęciach lekcyjnych i jego wyników w nauce. Rozmowy indywidualne przeprowadza z każdym dzieckiem psycholog PCPR.

Udzielana jest także pomoc w poprawie warunków mieszkaniowych np. w sprawach dotyczących zamiany mieszkania na lokal większy, uzyskania lokalu mieszkalnego, podłączenia kanalizacji lub wodociągu.

4.7.9. W roku 2016 PCPR nawiązało współpracę z organizacją profit BLOOM (Be Love! Orphan Outreach Mission) w celu zorganizowania dzieciom z rodzin zastępczych wyjazdu do USA na okres Świąt Bożego Narodzenia. Zgłoszono 11 dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych

na terenie naszego powiatu, spośród których tylko jedno wyjechało do USA i przebywało u rodziny amerykańskiej w dniach od 15 grudnia 2016 r. do 13 stycznia 2017 r. w stanie Teksas. Wyjazd w całości sfinansowała organizacja BLOOM. Celem wyjazdu było zapewnienie dzieciom z Polski umieszczonym w pieczy zastępczej (instytucjonalnej, rodzinnej) wypoczynku, zdobycie doświadczeń kulturowych oraz nauka języka angielskiego. Dzieci uczestniczyły w codziennym życiu rodzin. Wyjazd umożliwił poznanie nowego kraju, sprzyjał rozwijaniu umiejętności językowych, poznaniu nowej kultury i nawiązaniu nowych znajomości.

4.8. Wydatki na wynagrodzenia dla rodzin zastępczych.

W roku 2015 funkcjonował 1 rodzinny dom dziecka oraz 1 rodzina zastępcza zawodowa specjalistyczna, sprawująca opiekę nad 2 niepełnosprawnymi dziećmi. W rodzinnym domu dziecka była również zatrudniona osoba do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich. Wydatki na wynagrodzenia wyniosły **83.837,88 zł.**

W roku 2016 r. na terenie powiatu zduńskowolskiego funkcjonował 1 rodzinny dom dziecka oraz 1 rodzina zastępcza zawodowa specjalistyczna, sprawująca opiekę nad 2 niepełnosprawnymi dziećmi. Była również zatrudniona osoba do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich. Wydatki na wynagrodzenia wyniosły **83.837,88 zł.**

Na dzień 30.06.2017 r. w powiecie zduńskowolskim funkcjonowała 1 rodzina zastępcza zawodowa specjalistyczna, w której przebywało 2 niepełnosprawnymi dziećmi oraz 1 rodzinny dom dziecka, w którym przebywało 7 dzieci. W rodzinnym domu dziecka była również zatrudniona osoba do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich. Plan na rok 2017- wynosi **101.335,00 zł**, wykonanie na dzień 30.06.2017 r. wyniosło - **48.051,49 zł.**

4.9. Pozyskiwanie kandydatów na rodziny zastępcze.

W roku 2015 PCPR przeprowadziło kampanię promującą rodzicielstwo zastępcze w powiecie zduńskowolskim, polegającą m.in. na poszukiwaniu kandydatów na rodziny zastępcze poprzez media – prasę, telewizję, radio, opracowano także broszury i plakaty, które rozdysponowano w wielu instytucjach i miejscach użyteczności publicznej. Zamierzeniem kampanii było dotarcie do jak najszerszego grona odbiorców z celu pozyskania kandydatów na rodziny zastępcze.

W roku 2015 nie zgłosiła się żadna osoba chętna do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

W roku 2016 zgłosiło się tylko jedno małżeństwo zainteresowane pełnieniem funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, które przedłożyło niezbędne dokumenty i niestety po pewnym czasie zawiesiło swoją kandydaturę z przyczyn rodzinno – zawodowych. Najczęściej funkcję rodziny zastępczej w naszym powiecie pełnią małżeństwa lub osoby, będący rodzeństwem dziecka oraz dziadkowie, są to rodziny zastępcze spokrewnione.

Podczas imprez lokalnych działał punkt informacyjny dla osób zainteresowanych pełnieniem funkcji rodziny zastępczej, rozdawano ulotki o tematyce dot. rodzin zastępczych.

Na stronie internetowej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Zduńskiej Woli co roku zamieszczane jest ogłoszenie o poszukiwaniu kandydatów na rodziny zastępcze i wymaganiach, jakie mają spełniać kandydaci na rodzinę zastępczą zawodową i niezawodową.

W roku bieżącym również w instytucjach użyteczności publicznej zamieszczono ogłoszenia o poszukiwaniu kandydatów na rodziny zastępcze.

Do dnia 31.10.2017 r. nie zgłosiła się żadna osoba zainteresowana pełnieniem funkcji rodziny zastępczej.

V. CHARAKTEYRYSTYKA INSTYTUCJONALNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE ZDUŃSKOWOLSKIM.

5.1. Placówka opiekuńczo – wychowawcza w powiecie.

Na terenie Powiatu Zduńskowolskiego od dnia 1 lipca 2006 r. działa Dom Dziecka im. św. Maksymiliana Marii Kolbego w Wojsławicach na podstawie Uchwały Nr XXXIX/52/06 Rady Powiatu Zduńskowolskiego z dnia 30 czerwca 2006 r. w sprawie utworzenia Domu Dziecka im. św. Maksymiliana Marii Kolbego w Wojsławicach przeznaczony dla 30 dzieci. Siedzibą Domu Dziecka jest partner internatu Zespołu Szkół Rolnicze Centrum Kształcenia Ustawicznego w Wojsławicach, który został zaadoptowany i dostosowany do potrzeb wynikających z uregulowań prawnych. Dom Dziecka w Wojsławicach jest placówką opiekuńczo – wychowawczą typu socjalizacyjnego. Dysponuje miejscami dla dzieci w wieku powyżej 7 roku życia oraz osób, które osiągnęły pełnoletniość przebywając w pieczy zastępczej nie dłużej jednak niż do ukończenia 25 roku życia, o których mowa w art. 37 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w ilości:

- 1) 30 miejsc do 31 grudnia 2020 r.
- 2) 14 miejsc od 1 stycznia 2021 r.

5.2. Liczba dzieci umieszczonych w Domu Dziecka w Wojsławicach w latach 2015 - 2016 oraz do 30.06.2017 r. z uwzględnieniem dzieci z innego powiatu.

Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2015 r.	Stan na 31.12.2016 r.	Stan na 30.06.2017 r.	Stan na 17.11.2017 r.
Liczba dzieci przebywających w Domu Dziecka	29 dzieci, w tym 10 wychowanków z innych powiatów	21 dzieci, w tym 5 wychowanków z innych powiatów	29 dzieci, w tym 11 wychowanków z innych powiatów	25 dzieci, w tym 6 wychowanków z innych powiatów
Liczba dzieci umieszczonych w danym roku w Domu Dziecka	8 dzieci, w tym 4 wychowanków z innych powiatów	3 dzieci z powiatu zduńskowolskiego, przeniesione do naszej placówki z Domu Dziecka w Rawie Mazowieckiej	10 dzieci, w tym 6 wychowanków z innych powiatów (Radomsko i Nowy Targ)	Od 01.07.2017 r. do 15.11.2017 r. umieszczono 1 dziecko.

Na podstawie ww. tabeli wynika, iż najwięcej dzieci do placówki przyjęto do I półrocza 2017 – 10 dzieci, w tym 6 z innych powiatów.

W ciągu roku 2015 placówkę opuściło 5 wychowanków, w tym 4 z racji usamodzielniania się, 1 dziecko wróciło do domu rodzinnego.

W roku 2016 placówkę opuściło 11 wychowanków, w tym 4 z tytułu usamodzielniania, 5 dzieci wróciło do domu rodzinnego, 2 dzieci zostało przeniesionych do placówki opiekuńczo – wychowawczej w powiecie łaskim (dzieci pochodziły z powiatu łaskiego).

W roku 2017 r. do dnia 30.06. placówkę opuściło 1 dziecko – powrót do domu rodzinnego, które w placówce przebywało bardzo krótko tj. od 10.05.do 14.06. oraz do 31.08. placówkę opuściło 5 osobowe rodzeństwo z Nowego Targu umieszczone w naszej placówce od 13.06. do 18.08. – dzieci wróciły do rodziców zgodnie z decyzją Sądu.

5.3. Wiek dzieci umieszczonych w placówce opiekuńczo – wychowawczej na terenie powiatu zduńskowolskiego na dzień 31.12.2016 r. oraz na dzień 30.06.2017 r.

Wiek dziecka	Dzieci w placówce opiekuńczo - wychowawczej ogółem stan na 31.12.2016 r.	Dzieci w placówce opiekuńczo - wychowawczej ogółem stan na 30.06.2017 r.
Poniżej 1 roku	0	0
Od 1 roku do 3 lat	0	0
4-6 lat	0	0
7-13 lat	8	12
14-17 lat	10	14
18-25 lat	3	3
Ogółem	21	29

5.4. Budżet Domu Dziecka im. św. Maksymiliana Marii Kolbego.

Plan na 2015 rok	Wykonanie na 31.12.2015.r.	Plan na 2016 rok	Wykonanie na 31.12.2016 r.	Plan na 2017 rok	Wykonanie na 30.06.2017 r.
1.119.873,00 zł	1.118.865,00 zł	1.162.910,00 zł	1.162.392,00 zł	1.226.381,00 zł	674.396,00 zł

5.5. Dzieci z powiatu zduńskowolskiego umieszczone w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie innych powiatów – liczba dzieci i wydatki.

Nazwa placówki Powiat/Miasto	Liczba dzieci w 2015 roku	Koszty poniesione w 2015 roku	Liczba dzieci w 2016 roku	Koszty poniesione w 2016 roku
Dom Dziecka w Rawie Mazowieckiej (powiat rawski)	3 dzieci	95.081,73 zł dzieci umieszczone 30.04.2015 r.	3 dzieci w dniu 21.06.2016 przeniesione do Domu Dziecka w Wojsławicach	67.222,50 zł za I-VI
Dom Dziecka w Rafałówce (powiat sieradzki)	1 dziecko	59.742,84 zł	1 dziecko od lipca 2016 r. wychowanek usamodzielnia się	33.781,65 zł za I-VI
Dom Dziecka w Porszewicach (powiat pabianicki)	1 dziecko	33.764,87 zł za 9 m-cy	0 wychowanek opuścił placówkę w 2015 r. z racji usamodzielniania się	0
Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Wielofunkcyjna w Nieskurzowie (powiat opatowski)	1 dziecko	10.143,96 zł Za 4 m-ce 2015r.	0 wychowanek opuścił placówkę w 2015 r. z racji usamodzielniania się	0
Dom Dziecka w Komornikach (powiat wieluński)	0	0	1 dziecko przeniesione z rodziny zastępczej	33.781,65 zł

			zam. powiat wieluński do placówki w Komornikach	
Ogółem	6 dzieci	198.733,40 zł	5 dzieci	130.612,83 zł

W roku 2017 tj. do 30.09 nie umieszczono żadnego dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej poza powiatem zduńskowolskim.

5.6. Dochody powiatu zduńskowolskiego z tytułu pobytu dzieci z innych powiatów w Domu Dziecka w Wojsławicach Rok 2015

Lp.	Nazwa Powiatu/Miasta	Liczba dzieci w placówce	Dochody ogółem w roku 2015
1.	Miasto Łódź	2 dzieci	73.435,80 zł
2.	Powiat Łaski	3 dzieci	99.922,52 zł
3.	Powiat Skierniewicki	1 dziecko Od lipca 2015 r. wychowanek rozpoczął proces usamodzielniania	17.992,62 zł
4.	Powiat Radomszczański	5 dzieci	179.146,68 zł
Ogółem		11 dzieci	370.497,62 zł

Rok 2016

Lp.	Nazwa Powiatu/Miasta	Liczba dzieci w placówce	Dochody ogółem w roku 2016
1.	Miasto Łódź	2 dzieci	78.802,60 zł
2.	Powiat Łaski	3 dzieci 1 dziecko – usamodzielnianie się, 2 dzieci przeniesione do placówki w powiecie łaskim	19.338,01 zł
3.	Powiat Radomszczański	5 dzieci, w tym: 1 dziecko od lipca 2016 r. usamodzielnienie 1 dziecko powrót do domu rodzinnego	166.974,96 zł
Ogółem		10 dzieci	265.115,57 zł

Do 30.09.2017 r.

Lp.	Nazwa Powiatu/Miasta	Liczba dzieci w placówce	Dochody ogółem
1.	Miasto Łódź	2 dzieci	36.030,76 zł
2.	Powiat Radomszczański	4 dzieci	71.635,94 zł
3.	Powiat Nowotarski	5 dzieci	43.616,15 zł
Ogółem		11 dzieci	151.282,85 zł

VI. USAMODZIELNIANIE OSÓB Z PIECZY ZASTĘPCZEJ.

6.1. Wydatki poniesione na usamodzielnienie osób w powiecie w latach 2015-2016 oraz do 30.06.2017 r.

W roku 2015 wypłacono ogółem 440 świadczenia z tytułu pomocy na kontynuowanie nauki usamodzielnianym wychowankom rodzin zastępczych w łącznej wysokości **215.743,42 zł**. Z pomocy pieniężnej na usamodzielnienie skorzystało 6 osób na podstawie ustawy o pomocy społecznej, łącznie **28.824,00 zł** oraz 6 osób na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie

pieczy zastępczej – łącznie **26.400,00 zł**. Z pomocy na zagospodarowanie w formie rzeczowej skorzystały 2 osoby usamodzielniane – łącznie **3000 zł** (2 świadczenia po 1500 zł).

Usamodzielnianym wychowankom placówek opiekuńczo – wychowawczych i placówek pomocy społecznej wypłacono świadczenia:

- pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki – wypłacono ogółem 128 świadczeń na kwotę **63.116,79 zł**,

- pomoc pieniężna na usamodzielnienie – wypłacono 4 wychowankom, ogółem **19.800,00 zł**.

W roku 2016 wypłacono ogółem 421 świadczeń osobom usamodzielnianym z rodzin zastępczych z tytułu pomocy na kontynuowanie nauki – łącznie **208.983,07 zł**, z pomocy pieniężnej na usamodzielnienie skorzystało 7 osób – łącznie wydatkowano 38.598,00 zł, z pomocy na zagospodarowanie skorzystało 7 osób – **10.500,00 zł** (każde świadczenie po 1.500 zł). W przypadku osób usamodzielnianych z placówek opiekuńczo – wychowawczych i innych placówek pomocy społecznej przyznano:

- 133 świadczenia z tytułu pomocy na kontynuowanie nauki na łączną kwotę **66.999,35 zł**.

- 5 wychowankom wypłacono pomoc na kontynuowanie nauki **25.254,00 zł**

- 3 świadczenia w ramach pomocy na zagospodarowanie łącznie **8.166,00 zł** (2 świadczenia po 1.500 zł i 1 świadczenie dla osoby niepełnosprawnej 5.166,00 zł).

Do 30.06.2017 r. z tytułu usamodzielnień wypłacono następujące świadczenia:

- 74 świadczenia dla osób usamodzielnianych z placówek opiekuńczo – wychowawczych i placówek pomocy społecznej – **37.305,34 zł**

- 3 świadczenia w ramach pomocy pieniężnej na usamodzielnienie – **13.488,00 zł**

- 2 świadczenia w ramach pomocy na zagospodarowanie – **3.000,00 zł** (2 świadczenia po 1.500 zł)

Osoby usamodzielniane z rodzinnej pieczy zastępczej:

- 205 świadczeń na kontynuowanie nauki – łącznie **102.069,49 zł**

- 7 świadczeń na usamodzielnienie – łącznie **37.596,00 zł**

- 4 świadczenia na zagospodarowanie – łącznie **7.500, 00 zł**

6.2. Wspieranie osób usamodzielnianych.

W ramach wspierania osób usamodzielnianych w roku 2015 nawiązano współpracę z Fundacją Robinson Crusoe w Warszawie w zakresie organizacji warsztatów ekonomicznych pt. „Robinson na plusie”, których celem było zapoznanie młodzieży z regułami sprawnego zarządzania środkami pieniężnymi i pokazanie długofalowych skutków decyzji finansowych, a także wyborów dotyczących pracy i edukacji, wytypowano 7 osób zainteresowanych udziałem w grze, a ostatecznie udział wzięły 4 osoby.

W I półroczu 2015 roku dziesięciu wychowanków przebywających w rodzinach zastępczych, pięciu usamodzielnianych wychowanków z rodzin zastępczych oraz czterech usamodzielnianych wychowanków z placówek opiekuńczo – wychowawczych zostało objętych wsparciem w ramach realizacji projektu pn. „Z myślą o przyszłości” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego POKL (projekt realizowany od 2008 roku do 30.06.2015 r.). Osoby biorące udział w roku 2015 w projekcie skorzystały z indywidualnego poradnictwa zawodowego, indywidualnej konsultacji psychologicznej, wyjazdowych warsztatów kompetencji psychospołecznych, kursu prawa jazdy kat. B, kursu obsługi wózków jezdniowych z napędem silnikowym kategorii II WJO wraz wymianą butli LPG, kursu kosmetycznego, kursu opieki dziecięcej oraz opieki osób starszych, indywidualnych korepetycji z matematyki, języka polskiego, języka angielskiego oraz działaniach o charakterze środowiskowym – wyjazd do teatru do Łodzi, trzydniowa wycieczka do Krakowa i okolic, konferencja podsumowująca projekt. Ponadto dwie usamodzielniane osoby z rodzin zastępczych miały w ramach projektu zorganizowane i sfinansowane ze środków unijnych staże zawodowe. Przez udział w projekcie jego uczestnicy zdobyli wiedzę na temat własnych predyspozycji i preferencji zawodowych, otrzymały pomoc w wyrównywaniu braków edukacyjnych, umocniły wiarę we własne siły i możliwości, zdobyły nowe kompetencje psychospołeczne oraz kwalifikacje zawodowe i umiejętności przydatne

do podjęcia zatrudnienia. Ponadto w roku 2015 dzięki nawiązanej współpracy z firmą SUEK Polska Sp. z o.o. udało się pozyskać opał dla 5 usamodzielnianych wychowanków Domu Dziecka w Wojsławicach, każdy z wychowanków otrzymał po 1,5 tony węgla nieodpłatnie. Ponadto pomagano w uzyskaniu mieszkania dzięki współpracy z Wydziałem Gospodarki Nieruchomościami Urzędu Miasta Zduńska Wola.

W roku 2016 zgłoszono 6 chętnych wychowanków do udziału w zajęciach organizowanych przez Fundację Robinson Crusoe w Warszawie w ramach programu „Wehikuł Usamodzielnienia”. Osoby nie ukończyły programu, gdyż zrezygnowały z udziału w nim.

W I półroczu 2017 r. PCPR nawiązało współpracę z PM GROUP LAAX Sp. z o.o. w Białymstoku realizującą projekt pn. „Wsparcie wychowanków na drodze ku samodzielności”, skierowany do osób z pieczy zastępczej w wieku 15-29 lat niepracujących, biernych zawodowo, niepełnosprawnych, uczących się w trybie niestacjonarnym. W ramach powyższego projektu są zorganizowane płatne staże zawodowe, szkolenia zawodowe, wsparcie psychologa i doradcy zawodowego. Do projektu skierowano 3 osoby usamodzielniane z rodzin zastępczych, są one w trakcie jego realizacji tj. do 08.03.2018 r.

W dniu 14.10.2017 r. w Klubie Młodzieżowym „Trampolina” w godzinach 10.00-18.00 odbyły się warsztaty zorganizowane przez firmę Coca Cola HBS Polska, skierowane do osób młodych w wieku 18-30 lat niepracujących. Na warsztaty wytypowano 5 osób tj. usamodzielnianych wychowanków rodzin zastępczych, które wyraziły chęć udziału w zajęciach, ostatecznie udział wzięły 2 osoby usamodzielniane z rodzin zastępczych.

Wychowankowie, którzy ubiegali się w roku bieżącym o przyznanie lokalu mieszkalnego otrzymali pomoc w uzyskaniu mieszkania poprzez pisma wystosowane do Urzędu Miasta dotyczące danej osoby i jej sytuacji mieszkaniowej. Ponadto osoby usamodzielniane mogą liczyć na poradnictwo prawne i psychologiczne.

VII. WNIOSKI DO PROGRAMU:

1. Należy rozwijać system rodzinnej pieczy zastępczej poprzez propagowanie idei rodzicielstwa zastępczego w środkach masowego przekazu, w miejscach użyteczności publicznej w celu pozyskiwania kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych zawodowych i niezawodowych.
2. Należy wspierać istniejące rodziny zastępcze poprzez udzielanie poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, organizowanie grup wsparcia.
3. Dzieci przebywające w pieczy zastępczej z uregulowaną sytuacją prawną należy zgłaszać do przysposobienia.
4. Osoby usamodzielniane z pieczy zastępczej należy objąć kompleksowym wsparciem (pomoc prawna, psychologiczna, socjalna, pomoc w uzyskaniu mieszkania, zatrudnienia itp.).

VIII. ANALIZA SWOT

Mocne strony:

- dobra infrastruktura z zakresu wspierania rodziny, pomocy społecznej, na rzecz osób niepełnosprawnych, osób uzależnionych, dotkniętych przemocą itp.
- wykształceni pracownicy kadry pomocy społecznej i wspierania rodziny,
- świetlice środowiskowe realizujące programy profilaktyczne i zajęcia pozaszkolne dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych,
- możliwość wspierania rodzin przez asystentów rodziny,
- możliwość wspierania rodzin zastępczych przez koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej,
- pozyskiwanie dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu rodzinnej pieczy zastępczej,
- podejmowanie działań na rzecz poprawy funkcjonowania istniejących rodzin zastępczych,
- dostęp do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego,

- dobra współpraca z Ośrodkami Pomocy Społecznej,
- dobra współpraca z Ośrodkiem Adopcyjnym TPD w Łodzi,
- realizacja programów profilaktycznych,
- działalność placówek wsparcia dziennego,
- zabezpieczenie w budżecie powiatu wydatków na realizację zadań z zakresu wspierania pieczy zastępczej,
- podejmowanie działań na rzecz promowania rodzicielstwa zastępczego w powiecie i pozyskiwania kandydatów na rodziny zastępcze,
- pozyskiwanie środków z dotacji celowej na zatrudnienia koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Słabe strony:

- występowanie zjawisk patologicznych – uzależnienia, przemoc w rodzinie itp.,
- brak kandydatów na rodziny zastępcze zawodowe i niezawodowe,
- ograniczenia kadrowe wynikające z niedostatecznych środków finansowych przeznaczonych na zatrudnienie koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej (przynajmniej 2 koordynatorów),
- niskie zaangażowanie rodzin zastępczych w zakresie korzystania z oferowanych jej form wsparcia np. szkoleń, zajęć specjalistycznych, grup wsparcia itp.
- rozluźnienie więzi rodzinnych i społecznych.

Szanse:

- możliwość korzystania z programów unijnych, środków budżetu państwa,
- zwiększenie zatrudnienia w zakresie wspierania rodziny,
- rozwój pomocy na rzecz systemu wspierania rodziny,
- współpraca z instytucjami, organizacjami, stowarzyszeniami, fundacjami zajmującymi się rodziną i dzieckiem.
- korzystanie z poradnictwa specjalistycznego.

Zagrożenia:

- występowanie zjawiska rozpadu rodziny i nieprawidłowości w jej funkcjonowaniu,
- konieczność umieszczania dzieci w pieczy zastępczej,
- występowanie zjawiska wykluczenia społecznego,
- niewydolność wychowawcza rodziców, trudności z radzeniem sobie z problemami opiekuńczo – wychowawczymi,
- występowanie zjawiska niedostosowania społecznego u dzieci i młodzieży.

IX. CEL PROGRAMU.

Główny cel „Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2018-2020 w Powiecie Zduńskowolskim”:

„Stworzenie warunków dla skutecznego rozwoju systemu pieczy zastępczej z ukierunkowaniem na rodzinne jej formy.”

Cele szczegółowe:

1. Zorganizowanie kompleksowego systemu rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.
2. Rozwijanie rodzinnych form pieczy zastępczej w powiecie zduńskowolskim.
3. Zapewnienie profesjonalnego wsparcia rodzinom i rodzinnym formom pieczy zastępczej, aby mogły pełnić właściwe funkcje opiekuńczo – wychowawcze.
4. Zorganizowanie kompleksowego wsparcia usamodzielnianym wychowankom z pieczy zastępczej.

X. ZADANIA PROGRAMU.

1. Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka w ostateczności w placówkach opiekuńczo – wychowawczych.
2. Ustalenie corocznego limitu rodzin zastępczych.
3. Przyznawanie świadczeń pieniężnych na miesięczne utrzymanie dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
4. Zapewnienie wynagrodzeń dla rodzin zastępczych zawodowych.
5. Przyznawanie rodzinom zastępczym, rodzinnemu domowi dziecka świadczeń fakultatywnych uwzględniając potrzeby dzieci przybywających w rodzinnej pieczy zastępczej.
6. Zapewnienie środków finansowych na utrzymanie lokalu mieszkalnego oraz środków na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu (dotyczy rodzin zastępczych zawodowych i niezawodowych, rodzinnego domu dziecka).
7. Zatrudnienie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.
8. Zatrudnienie osoby zajmującej się opieką i wychowaniem oraz do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich.
9. Prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.
10. Kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.
11. Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo – wychowawczych typu rodzinnego.
12. Zapewnienie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby.
13. Zapewnienie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych.
14. Prowadzenie poradnictwa dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.
15. Współpraca z Ośrodkami Pomocy Społecznej w zakresie powrotu dziecka z pieczy zastępczej pod opiekę rodziców biologicznych.
16. Współpraca z sądami i innymi instytucjami w zakresie oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej oraz powrotu do rodziny naturalnej.
17. Współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rodzin biologicznych i zastępczych.
18. Zapewnienie środków na funkcjonowanie instytucjonalnej pieczy zastępczej.
19. Zapewnienie środków na przyznanie pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie dla osób usamodzielnianych.
20. Zapewnienie wsparcia osobom usamodzielnianym.
21. Zapewnienie osobom usamodzielnianym pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych oraz zatrudnienia.
22. Pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację Programu, w tym środków rządowych na podstawie art. 187 ust. 1 pkt. 2 ustawy.

XI. LIMIT RODZIN ZASTĘPCZYCH ZAWODOWYCH.

Zgodnie z art. 54 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z rodziną zastępczą niezawodową spełniającą warunki do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, posiadającą opinię koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz co najmniej 3 – letnie doświadczenie jako rodzina zastępcza lub prowadzący rodzinny dom dziecka, starosta

zawiera na wniosek tej rodziny umowę o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej. Umowy, o których mowa wyżej zawiera się w ramach limitu rodzin zastępczych zawodowych na dany rok kalendarzowy.

Z uwagi na powyższe oraz na podstawie danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Zduńskiej Woli, z których wynika, że większość rodzin zastępczych to rodziny zastępcze spokrewnione, a także rozeznania potrzeb i praktyki w zakresie liczby dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej (od roku 2014 funkcjonuje tylko jedna rodzina zastępcza zawodowa specjalistyczna), określa się limit rodzin zastępczych zawodowych na lata 2018-2020:

1. Rok 2018 – 2 rodziny zastępcze zawodowe
2. Rok 2019 – 2 rodziny zastępcze zawodowe
3. Rok 2020 – 2 rodziny zastępcze zawodowe

XII. ZAKŁADANE REZULTATY REALIZACJI PROGRAMU.

1. Zwiększenie świadomości społeczności lokalnej odnośnie wartości rodziny poprzez podejmowanie działań promujących rodzicielstwo zastępcze.
2. Zwiększenie liczby niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych.
3. Zmniejszenie liczby dzieci w wieku poniżej 10 roku życia przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej.
4. Wsparcie istniejących rodzin zastępczych poprzez organizowanie specjalistycznych szkoleń mających na celu podniesienie ich kompetencji opiekuńczo – wychowawczych, prowadzenie grup wsparcia, zapewnianie dostępu do specjalistycznej pomocy, przyznawanie dodatkowych świadczeń dla rodzin zastępczych, zatrudnianie osób do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich oraz organizowanie pomocy wolontariuszy.
5. Zatrudnienie koordynatorów celem udzielania pomocy rodzinom sprawującym pieczę zastępczą w realizacji ich zadań oraz współpracy z asystentami rodziny zatrudnionymi w Ośrodkach Pomocy Społecznej powiatu.
6. Zapewnienie kompleksowej pomocy osobom usamodzielnianym.
7. Aktywizowanie osób usamodzielnianych do uczestnictwa w życiu społecznym, edukacji, uzyskiwania kwalifikacji zawodowych oraz podejmowania pracy.
8. Zwiększanie dzieciom szans na powrót z pieczy zastępczej do środowiska rodzinnego.
9. Zacieśniona współpraca pomiędzy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Zduńskiej Woli a innymi instytucjami pomocowymi z terenu powiatu zduńskowolskiego.

XIII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU.

Źródłem finansowania zadań „Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2018-2020 w Powiecie Zduńskowolskim” są środki finansowe:

- z budżetu powiatu zduńskowolskiego
- z budżetu samorządów gminnych, zgodnie z art. 191 ust. 8 i ust. 9 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- z budżetów powiatowych, zgodnie z art. 191 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- z odpłatności rodziców biologicznych,
- z budżetu państwa,
- pozyskane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

XIV. BENEFICJENCI PROGRAMU.

1. Dzieci i młodzież z pieczy zastępczej.
2. Rodziny zastępcze i osoby prowadzące rodzinne domy dziecka.
3. Rodzice biologiczni dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

4. Osoby usamodzielniane.
5. Kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz kandydaci do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego.
6. Kierownictwo i wychowawcy placówki opiekuńczo – wychowawczej.
7. Społeczność lokalna.
8. Organizacje pozarządowe, sąd, kuratorzy sądowi, policja, kościoły i związki wyznaniowe.

XV. REALIZATORZY PROGRAMU.

Koordynatorem Programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zduńskiej Woli (organizator rodzinnej pieczy zastępczej). Funkcję koordynatora Programu będzie pełnił p. Alicja Sowińska – starszy specjalista pracy socjalnej koordynator we współpracy z p. Agatą Rynkiewicz – aspirantem pracy socjalnej (pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Zduńskiej Woli) we współpracy:

- Rodzin zastępczych
- Placówki opiekuńczo – wychowawczej tj. Dom Dziecka im. św. Maksymiliana Marii Kolbego w Wojsławicach
- Policji
- Ośrodków Pomocy Społecznej
- Sędziów i Kuratorów Sądu Rejonowego Wydziału Rodzinnego
- Organizacji pozarządowych, Kościołów i związków wyznaniowych.

XVI. SPOSÓB MONITOROWANIA PROGRAMU I EWALUACJA.

Monitorowanie „Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2018-2020 w Powiecie Zduńskowolskim” będzie polegać na zbieraniu danych dotyczących zrealizowanych zadań od podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Zduńskiej Woli będzie co roku przedkładał Zarządowi Powiatu Zduńskowolskiego i Radzie Powiatu Zduńskowolskiego sprawozdanie z realizacji ww. Programu.

Program ma charakter otwarty i będzie podlegał ewaluacji w zależności od pojawiających się potrzeb. Przedmiotem ewaluacji będzie ocena skuteczności podejmowanych działań, głównie w oparciu o analizę informacji dotyczących danych własnych jak i pozyskanych od współpracujących instytucji pomocowych.